

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 218/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen monikanavaisen terveydenhuollon kustannuksista yrittäjille

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Anne Kalmarin /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 218/2025 vp:

Onko monikanavaista terveydenhuoltojärjestelmää ja sen toimivuutta sekä kustannuksia arvioitu,

onko ennaltaehkäisevän terveydenhuollon sopimukseen tulossa maksukatto ja

voidaanko ajokortin uusimiselle laittaa maksukatto?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen monikanavaista terveydenhuoltojärjestelmää on arvioitu lukuisissa selvityksissä 2010- ja 2020-luvuilla sekä työryhmissä, mm. sosiaali- ja terveysministeriön parlamentaarisessa työryhmässä. Arvioiden mukaan monikanavainen rahoitus lisää eriarvoisuutta, vaikeuttaa hoitoon pääsyä ja heikentää kustannusten hallintaa. Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmistelussa virkapuheenvuoro, jossa esitetään ratkaisuja terveydenhuollon monikanavaisuuden aiheuttamiin ongelmiin. Virkapuheenvuoro on ministeriön virkakunnan laatima, tulevaisuuteen katsova julkaisu, jonka tarkoituksena on tarjota virkamiesnäkemystä ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja tukea päätöksenteon valmistelua. Virkapuheenvuorot julkaistaan osana sosiaali- ja terveysministeriön julkaisusarjaa, ja ne löytyvät valtioneuvoston julkaisuarkistosta.

Työterveyshuollon järjestäminen on Suomessa säädetty työnantajan järjestettäväksi. Työnantaja voi järjestää työterveyshuollon palvelut siten, että se tuottaa palvelut itse tai yhdessä muiden työnantajien kanssa tai hankkii palvelut joltain julkiselta tai yksityiseltä työterveyshuollon palveluntuottajalta. Työterveyshuollon palvelutoiminta perustuu työnantajan ja työterveyshuollon väliseen sopimukseen ja toimintasuunnitelmaan, joka laaditaan työpaikkaselvityksen perusteella. Toimintasuunnitelmassa kuvataan mm. työpaikan tarpeet sille, mitä työterveyshuollon palveluita työnantaja tarvitsee työn terveellisyyden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Kaikki työterveyshuoltona toteutettava toiminta on kirjattava työnantajan ja työterveyshuollon palveluntuottajan väliseen sopimukseen. Sopimuksessa on kuvattava myös, millä hinnoilla palveluita tuotetaan.

Kelan työterveystilaston mukaan vuonna 2023 keskimääräiset kustannukset olivat työterveyshuollon piiriin kuuluvaa työntekijää kohti 545 euroa ja Kela-korvaukset 226 euroa. Työnantajien ehkäisevän työterveyshuollon eli ensimmäisen korvausluokan korvaus on 60 %. Sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset kuuluvat toiseen korvausluokkaan, ja hyväksyttävistä kustannuksista korvataan 50 %. Ensimmäisen ja toisen korvausluokan Kela-korvauksille määritellään vuosittain yksi yhteinen laskennallinen enimmäismäärä. Siitä korvataan ensisijaisesti ensimmäisen korvausluokan kustannukset. Enimmäismäärän voi käyttää kokonaan ehkäisevän työterveyshuollon mukaiseen toimintaan. Sairaanhoidon kustannuksia voidaan korvata, jos enimmäismäärää on jäljellä ehkäisevän työterveyshuollon kustannusten jälkeen, kuitenkin enintään 40 % yhteisestä enimmäismäärästä. Vuonna 2023 työnantajien korvatuista kuluista noin 51 % kuului ehkäisevään työterveyshuoltoon.

Mahdolliset kustannukset työnantajalle määräytyvät siis työterveyshuollon sopimuksesta ja työn luonteesta. Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kustannukset määräytyvät sen perusteella, min-kälaisia vaarat ja haitat työpaikalla ovat, ja mikä on näiden terveydellinen merkitys ja merkitys työkyvylle. Sairaanhoidon kustannukset määräytyvät sen mukaan, kuinka laajaksi kyseinen palvelu on sovittu. Tiedossa ei ole, että olisi tulossa maksukattoa ennaltaehkäisevälle työterveyshuollolle.

Yksityiset palveluntuottajat hinnoittelevat palveluistaan perimät maksut markkinaehtoisesti ja mm. kilpailulainsäädäntö asettaa esteitä sille, että yksityisten toimijoiden hinnoitteluun puututtaisiin lainsäädännöllä. Ajokorttia varten tehtävästä lääkärintutkimuksesta perittävän palkkion hin-takattoa ei ole tarkemmin selvitetty.

Helsingissä 10.7.2025

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso